

Moord Curaçao Helmin Wiels wilde onafhankelijkheid na een goede voorbereiding;

Interview

Helmin Wiels: 'Ik ben het antwoord van het volk'

Kort voordat hij werd vermoord, gaf Helmin Wiels een interview. Hij was op zijn hoede. „Ik ben niet bang. Maar veel mensen zijn niet blij met wat ik zeg.”

Door MARGRIET MARBUS

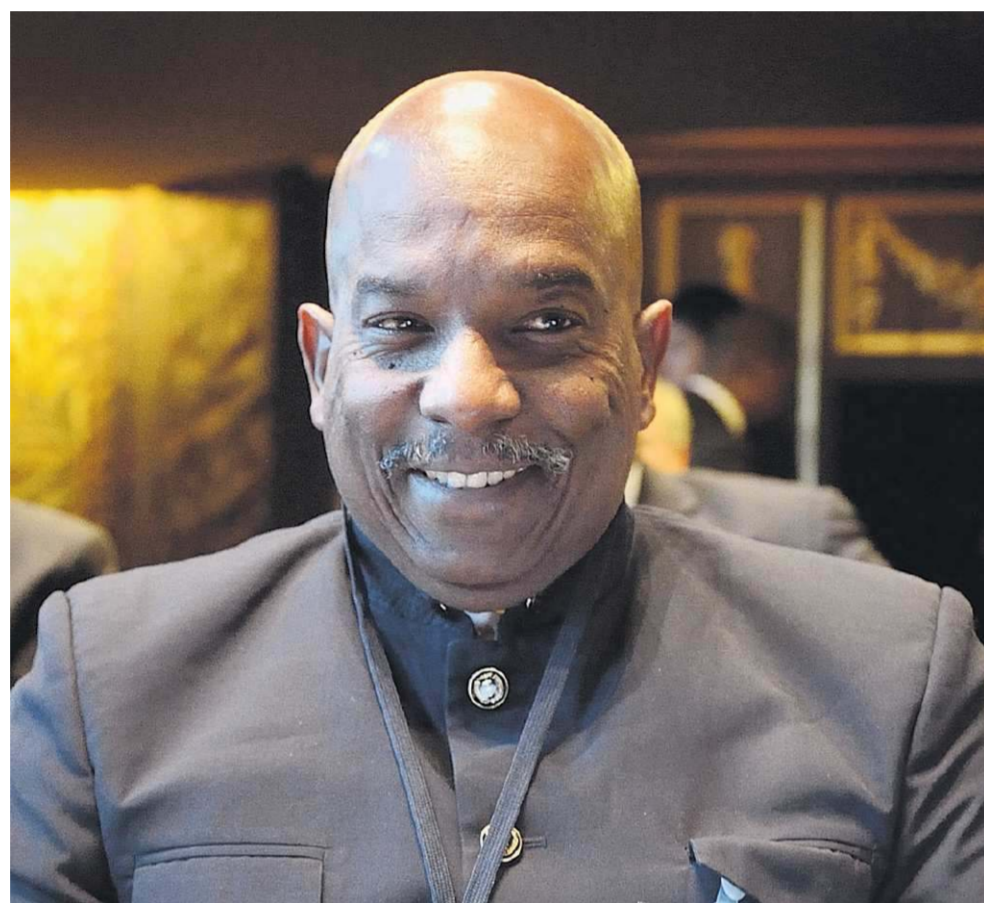
Gistermiddag om vijf uur werd de Curaçaoe politicus Helmin Wiels (54) op het strand van Marie Pampoens, de volkswijk waar hij opgroeide, doodgeschoten. Afgelopen donderdag gaf hij daar in de buurt zijn laatste grote interview, in het Baoase Beach Resort, een streng beveiligd hotel waar hij zich veilig voelde.

Zelfverzekerd kwam Helmin Wiels aanlopen over het pad naar het strand. De leider van de grootste politieke partij Pueblo Soberano op Curaçao droeg een spijkerbroek. Het Baoase Beach Resort, ligt op de grens van de volksbuurt Marie Pampoens en Steenrijk, de wijk waar Helmin Wiels opgroeide. En het is bepaald geen plek waar een Antilliaan met een kippenpoot en een blikje Polar-bier lucht. Het meest luxe hotel van Curaçao is exclusief, peperduur, onmuurd en bewaakt. Niet echt een plek waar je Helmin Wiels, die zich profileert als man van het volk verwacht. Dat Wiels zelf, op dit moment op Curaçao is, is trouwens ook nogal ongewoon. Moet hij niet bij de inhuldiging van de koning zijn?

„Jazeker, ik heb wel een uitnodiging ontvangen,” zegt de politicus. Hij bestelt een vintage port en een filet mignon. „Maar we hebben op dit moment een economisch precarie situatie. Ik kan mijn volk niet vragen om opofferingen te doen terwijl wij met zijn allen businessclass naar Nederland reizen. Ik heb als politicus een voorbeeldfunctie. Bovendien: ik ben republikein. Ik erken de monarchie niet. De hypocrisie ten top. Nederland is tegen Gaddafi, Bin Laden, Saddam Hoesein. Maar ondertussen waren ze wel altijd goede vrienden met Videla, Pinochet, de Duvaliers, Somoza. En de dochter van een oorlogsmisdadiger uit een regime waarin 60.000 mensen verdwenen, die wordt omarmd. Onderwijzers, studenten en ook verslaggevers zijn daar in Argentinië destijds verdwenen, mevrouw. Nee. Ik heb geen koning.”

Maar hoe zit het dan met deze nogal dure lunch? Een beetje etentje voor twee in Baoase kost zo 400 gulden (170 euro). Ongeveer een derde van het maandsalaris van een Antilliaanse bouwvakker. Die het met de stijgende grondbezetting, brood- benzineprijzen inderdaad steeds moeilijker heeft.

„Ik zit hier niet voor het lekkere eten, mevrouw”, zegt Wiels streng. Hij is de enige Antilliaan in het restaurant, waar verder alleen roodverbrande Nederlanders aan de kreet en de champagne zitten. „Maar wel omdat hier niet zomaar iedereen naar binnen kan. Snaapt u dat?” Vreest Wiels voor zijn veiligheid? „Nee, vrees niet. Ik ben niet bang. Dan moet je niet de politiek in gaan, als je bang bent. Maar veel mensen zijn niet blij met wat ik zeg. Ik ben in de politiek gegaan om de corruptie weg te vagen. En die zit hier op Curaçao diep. Bankiers, register-accountants, projectontwikkelaars: op het oog nette bedrijven zitten er tot over hun oren in. En politici: die ook. Ik moet orde op zaken stellen. Ik ben het antwoord van het volk op deze dingen.” En daarom werkt hij 24 uur per dag, zegt hij. Omdat hij zich verantwoordelijk voelt. Wiels, een maatschappelijk werker en de zoon van een politieman wiens overgrootmoeder nog als slavin geboren is, wil dat de mensen gaan be-

De gisteren vermoorde politicus Helmin Wiels, onlangs in Nederland. Foto ANP

seffen dat zij iets kunnen veranderen aan deze dingen. Dat ze zich ervan bewust worden dat het hun belastinggeld is dat deze mensen zich toe eigenen. „Mijn mensen moeten mondig worden. Luister: ik ben geen politicus. Ik ben een maatschappelijk werker. Ik heb voor de klas gestaan. Ik werk aan bewustwording van het volk. Dat doe ik 24 uur per dag. Mensen moeten mondig worden.”

Bij voorkeur net zo mondig als hij zelf, vindt Wiels, die bekendstaat om zijn boude uitspraken. Niet alleen corruptie zakenlui en politici krijgen verbaal om hun oren van de op Westpunt geboren Antilliaan. Voor verwende Nederlandse miljonaars heeft hij ook geen goed woord over. De schrik zit er inmiddels dan ook goed in bij de Nederlandse gemeenschap.

„Wiels wil ons allemaal in een boot stoppen en er midden op zee een gat in schieten, zegt een Amsterdamse ondernemer op Curaçao. Hij wil niet met naam genoemd worden. Te link, zegt hij. Curaçao is aan het veranderen. Het geweld en de dreiging tegen blanken nemen toe. Wiels' opstelling en uitspraken zijn verantwoordelijk voor de steeds killere verhoudingen tussen Nederlanders en Antillianen.

Wat vindt Helmin Wiels van zo'n uitspraak? Hij is even stil, kijkt uit over de zee en neemt een slok port voordat hij zegt: „Ja, de criminaliteit neemt toe. Dat is het resultaat van een maatschappij die niet voor haar mensen zorgt. Maar Nederlanders? Bang?” Hij spuugt het woord bijna uit. „Ja, ze zijn bang voor me. Heel bang. Ze denken: Wiels gaat ons allemaal vermoorden. Maar ze zijn altijd bang geweest. Vroeger woonde de Nederlander in compounds. Gated communities. Dat is eigenlijk nog zo. Ze bemoeien zich niet met ons en ze minachten ons. Onze mensen waren Untermenschen en zij de Übermensen. Ze dachten altijd al dat ze vermoord zouden worden. Dat we hen haatten. Maar het was hun eigen gedrag dat die zware gevoelens, want zo noem ik het, bij ons opwekte. Maar waarom zijn ze nu precies zo bang? Is er wel eens zomaar iemand vermoord? Is er recent werkelijk iets gebeurd? Je weet het niet, zeg je? Nou, ik weet het wel. De reden is: ze kennen ons niet. Daarom. Onwetendheid maakt bang. Heb je dat programma drie weken geleden gezien?

Van die Nederlandse miljonaars? Hij doelt op het recent uitgezonden programma *Onder Elkaar* waar Nederlanders werd gevraagd hoe zij zich voelden onder een Helmin Wiels die hen 'in bodybags' terug naar huis zou wensen.

Wiels: „Daar werden nogal offensieve uitspraken gedaan door die zogenaamde 'happy few'. 'De neger komt uit het oerwoud maar het oerwoud nooit uit de neger'. Dat zeiden ze. Ze zeiden ook dat wij, de Antillianen, God op onze blote knieën mogen bedanken dat zij, ja, dat zeiden ze 'zij', ons als slaven hadden getransporteerd naar Curaçao. Anders zaten we nog steeds met boten in onze neus in een rieten jurk in Afrika. Hoe durven ze. Wat een gebrek aan respect. En wil je dan, als je zoiets zegt, hier op het eiland wonen? Samen met ons, die neger met het oerwoud in hem? Wiels snuift. Hij wenkt de serveerster. Nog een port. „Dan moet je hier niet willen zijn, als je dat zegt.”

Toch wil hij de dialoog met de Nederlanders aan, zegt hij. En met iedereen eigenlijk. „Het is niet zo dat ik de Nederlanders weg wil hebben. Maar er moet wel respect zijn. Mijn taak is uitleggen uitleggen, uitleggen.” Dat is wat Wiels wil, zegt hij. Transparantie scheppen. Eerlijkheid. Vertrouwen kweken. Zijn mensen zijn het vertrouwen in de wet kwijt. Dat moet terug, vindt hij. Er moet veiligheid zijn. Op straat maar ook in de politiek en de financiële wereld. Daarom zit hij als maatschappelijk werker in de politiek. Maar de post van minister-president op Curaçao wilde hij niet aanvaarden.

„Macht is een verslavend iets,” zegt Wiels. „En ik ben er niet gevoelig voor. Ik hoef die hoogste post niet. Kijk, een minister kun je afzetten als hij zijn werk niet goed doet. Ik heb mijn zetel. Die neemt niemand me af. Ik wil deze maatschappij veranderen. Goed maken. Ik heb geen tegenstanders. Ik ben mijn eigen grootste tegenstander. Ik wil mezelf steeds verbeteren. Laten zien dat politici hier zijn om voor het volk te zorgen en niet alleen voor zichzelf. Mijn volk betaalt belasting en daarvoor verdienen ze de beste bestuurders. Er zijn genoeg bekwame mensen die minister kunnen en willen worden. Laat die het dan maar doen. Laat mij met mijn vijfmansfractie in de Staten maar sturing geven en invloed hebben. De boel controleren.”

Wiels was de enige die de corruptie op het eiland ter discussie durfde te stellen. Ik heb hem er wel eens over gesproken. Dan haalde hij de uitspraak van Martin Luther King aan: 'A man who has nothing to die for, has nothing to live for'. Dat was zijn eigen levensmotto.

Roy Pieters, gevolmachtigd minister van Curaçao in Nederland

Wiels werd beveiligd. Wiels schoffeerde mensen. Wiels stond ergens voor. Maar was dit te verwachten? Nee. Afschuwelijk wat er is gebeurd. Het volk is in shock. En dan ook nog op Bevrijdingsdag.

Glenn Helberg, voorzitter Overlegorgaan Caribische Nederlanders

Dit is echt een drama voor het eiland en voor de bevolking. Wiels was een politicus met een hart voor de gewone bevolking, en dat is vrij uniek op Curaçao. Het kan dat zo'n verschrikkelijke gebeurtenis verbreedert, maar het kan ook dat het de spanningen vergroot. Nederland moet alle steun bieden die nodig is om snel duidelijk te krijgen wie de moord heeft gepleegd en waarom.

Kamerlid Ronald van Raak (SP)

Zijn retoriek was nog uitbundiger dan we hier gewend zijn, maar daarachter zat een zeer betrokken politicus die het werk niet deed ter ere en meerdere glorie van zichzelf. Het is afschuwelijk dat op Curaçao zo'n politieke of criminele moord plaatsvindt. Als dit is gebeurd omdat hij daadwerkelijk de corruptie en fraude aanpakte, maakt mij dat bezorgd over Curaçao.

Kamerlid Pierre Heijnen (PvdA)

Curaçao was na de laatste verkiezingen in stabielere vaarwater terechtgekomen en wij gingen met Wiels op goede voet verder naar de toekomst. Dit is in en in triest voor zijn familie, vrienden en de mensen van Curaçao.

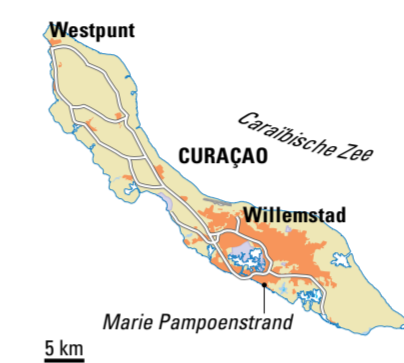
Kamerlid André Bosman (VVD)

medestanders brengen moord in verband met zijn harde aanpak van corruptie

Links-nationalist werd juist gematigder

Zijn felle toon tegen „kolonisor” Nederland had Helmin Wiels achter zich gelaten. Zijn energie richtte hij nu op de strijd tegen corruptie.

Wiels vermoord op Marie Pampoensstrand, aan de zuidkust van Curaçao

CURAÇAO	
Huidige status:	Status aparte: autonoom land binnen het Koninkrijk der Nederlanden (per 10-10-2010)
Inwonertal:	149.700 (= ± Arnhem)
Oppervlakte:	444 km² (bijna 3 keer Texel)
Officiële taal:	Nederlands, Papiaments
Religie:	80% Katholiek
Hoogste punt:	375 m
bbp per capita:	16.000 euro (NL: 32.900 euro)

De onafhankelijkheid van Curaçao bleef zijn streven, maar hij wist ook dat dat niet van vandaag op morgen zou gebeuren. Wiels schoof aan bij Pauw & Wittman en was daar opeens de redelijkheid zelf. „Ieder volk heeft het recht op onafhankelijkheid. Maar er zijn wel voorwaarden om onafhankelijk te worden: deugdelijke wetten, deugdelijk bestuur, de economie moet op peil zijn, het onderwijs”, zei hij. „We moeten op een volwassen manier onze zaken regelen en zorgen dat we voor de toekomst werken. Geen paternalistisch gedrag: Nederland knapt het op als je er een zootje van gemaakt hebt.”

Wiels, de zoon van een politieagent, was vooral populair onder de

armere Curaçaoënaars die niet profiteren van het toerisme op het eiland, maar wel last hebben van immigratie uit de rest van het Caribisch gebied. Zijn partij was onderdeel van de eerste regering van Curaçao, nadat het in 2010 een afzonderlijk land werd binnen het Koninkrijk der Nederlanden. Zelf zat hij in het parlement en verkondigde zijn links-nationalistische standpunten vooral in een eigen radioprogramma, waar hij ooit opriep om blanke Nederlanders (*makamba's*) in bodybags terug naar huis te sturen. Op dat podium ageerde hij ook tegen leden van zijn eigen coalitie, die mede daardoor afgelopen zomer ten val kwam.

Wiels won de daaropvolgende ver-

kiezingen, maar werd geen premier. Want, zo zei hij, het parlement „is machtiger dan een minister-president, dus waarom zou ik mij tot die positie verlagen?” De verwachting was dat hij zijn oude coalitie met de minstens zo controversiële ex-premier Gerrit Schotte zou voortzetten. Hij brak echter met Schotte, die regelmatig wordt beschuldigd van corruptie en het aannemen van geld van maffiabazen. Om het volledig gepolariseerde eiland te verenigen, tuigde hij een tijdelijk 'takenkabinet' op om orde op zaken te stellen. Dat kabinet zonder politici zette direct een aantal belangrijke hervormingen in gang, maar kondigde ook na drie maanden zijn vertrek alweer aan. Op het mo-

ment dat Wiels werd doodgeschoten, was de formatie voor een nieuw kabinet in volle gang. Wiels' tweede man Ivar Asjes wordt genoemd als premier van een regering die wel weer uit politici zal bestaan.

Wiels profileerde zich tot vlak voor zijn dood als corruptiebestrijder. **Vrijdag berichtten lokale media over misstanden bij telecombedrijf UTS die Wiels zou hebben aangekaart. Dit semi-overheidsbedrijf zou volgens Wiels illegaal loterijnummers verkopen en geld uitkeren aan een gokbedrijf op Sint Maarten.** Volgens zijn partij Pueblo Soberano zijn niet de harde woorden tegen politieke tegenstanders Wiels fataal geworden, maar zijn aanpak van corruptie.

Advertentie

THE WORLD IS OUR HOME

YOU ARE OUR GUEST

Kijk uit naar een ontspannen, diepe slaap die u normaal alleen op de grond verwacht. Wij garanderen op lange vluchten in Pearl Business Class volledig horizontale bedden met directe toegang tot het gangpad. Waarom wij zoveel moeite doen? Omdat u onze gast bent.

Dagelijks van Amsterdam naar Abu Dhabi en verder.

الإنتاج
ETIHAD
AIRWAYS
ABU DHABI

etihad.com | visitabudhabi.ae
+31 (0) 20 2035 444